

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Edgar Beșliu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Edgar Beșliu
împotriva Valentinei Pcela cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a
foștilor soți și încasarea cheltuielilor de judecată,

și cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Pcela împotriva lui Edgar
Beșliu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți prin
vânzare la licitație, împărțirea în natură a bunurilor de uz casnic și încasarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
admis apelul declarat de Valentina Pcela, a fost casată hotărârea din 28 ianuarie 2019 a
Judecătoria Bălți, sediul Central și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea
depusă de Edgar Beșliu, a fost respinsă, iar acțiunea depusă de Valentina Pcela, a fost
admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 15 mai 2017 Edgar Beșliu a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Valentinei Pcela cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți
și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4).

În motivarea acțiunii reclamantul Edgar Beșliu a indicat că, căsătoria dintre el și
Valentina Pcela (Beșliu), a fost desfăcută la 29 mai 2014, fapt confirmat prin certificatul
de divorț.

Reclamantul a menționat că în timpul căsătoriei împreună cu fosta soție au
dobândit în proprietate comună în devălmășie apartamentul nr. xxxx, nr. cadastral
xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxx. Dreptul de proprietate asupra apartamentului a
fost obținut în baza actului de transmitere - primire nr. 03.07.2007 (0300/07/18651) și
contractului de investiții nr. 80BSMI/2 din 05 mai 2005 (0300/07/18651).

Reclamantul a notat că conform certificatului privind valoarea bunului imobil din
23 februarie 2017, valoarea estimată a bunului imobil menționat constituie 232974 de

lei. Respectiv, $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea bunului imobil aflat în litigiu constituie 116487 de lei.

Reclamantul a solicitat atribuirea întregului bun imobil în proprietate sa, în schimbul unei sulte în favoarea Valentinei Pcela în mărime de 116487 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 25 mai 2017 Valentina Pcela a depus cerere împotriva lui Beșliu Edgar cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți, împărțirea în natură a bunurilor de uz casnic și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 34-37).

În motivarea acțiunii reclamanta Valentina Pcela a indicat că, căsătoria dintre ea și Edgar Beșliu, a fost înregistrată la OSC Soroca, la 24 iunie 1989. În timpul căsătoriei s-a născut fiica lor Anastasia, care la moment este majoră. La 27 mai 2014 căsătoria dintre ei a fost desfăcută, iar ea a revenit în numele de familie „Pcela”.

Reclamanta a precizat că împreună cu pîrîtul a procurat apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxx și compus din patru odăi, cu suprafața totală de 83 m², în baza contractului încheiat cu serviciul național locuință.

Reclamanta a subliniat că conform datelor din Registrului bunurilor imobile, apartamentul nominalizat este înregistrat cu drept de proprietate după ea și este estimat aproximativ la suma de 100000 de lei.

Reclamanta a învederat că începând cu 01 septembrie 2010, împreună cu fiica sa au fost nevoite să părăsească locuința și domiciliază în mun. Chișinău, iar de toate bunurile comune se folosește exclusiv pîrîtul, care nu-i permite accesul în bunul imobil comun, respectiv a fost în imposibilitate să-și ia lucrurile personale.

Reclamanta a relevat că împreună cu pîrîtul au agonisit și avere de uz casnic care de asemenea urmează să fie supusă partajării și anume: un set de mobilă pentru antreu în valoare de 2500 de lei, un televizor nou în valoare de 6000 de lei, două televizoare vechi în valoare totală de 1000 de lei, un colț de bucătărie în valoare de 1000 de lei, un frigider în valoare de 2000 de lei, un cuptor cu microunde în valoare de 1000 de lei, un set de mobilă pentru bucătărie în valoare de 5000 de lei, un aragaz în valoare de 1000 de lei, șase jaluzele în valoare de 1000 de lei, un set de mobilă moale în valoare de 600 de lei, un DVD în valoare de 1000 de lei, un dulap incorporabil pentru haine în valoare de 5000 de lei, două covorașe mici în valoare de 200 de lei, un boiler în valoare de 2000 de lei, o mașină de spălat rufe în valoare de 2000 de lei, un aspirator în valoare de 500 de lei, un videomagnetofon în valoare de 500 de lei, perdele în valoare de 10000 de lei, trei covorașe în valoare de 3000 de lei, bra (2 buc) în valoare de 300 de lei, șase vase în valoare de 1200 de lei, șase piale în valoare de 300 de lei, trei seturi a câte șase pahare în valoare de 600 de lei, două seturi de veselă pentru cafea în valoare de 600 de lei, trei boluri din sticlă în valoare de 300 de lei, o oglindă în valoare de 300 de lei, o masă de călcat în valoare de 200 de lei, un fier de călcat în valoare de 500 de lei, un dulap alb din plastic în valoare de 250 de lei, un automobil de model „Peugeot Boxer”, n/î xxxxx (xxxxx) în valoare de 60000 de lei. În total valoarea averii de uz casnic constituie 109850 de lei.

Reclamanta a relatat că în apartament au mai rămas și lucrurile personale ale ei și copilului care urmează a fi restituite benevol proprietarilor.

Reclamanta a solicitat partajarea bunului imobil apartamentul nr. xxxxx, nr. cadastral xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxxx, prin transmiterea întregului bun imobil în proprietatea sa, iar pîrîtului să i se compenseze partea sa din imobil cu sulta bănească; partajarea averii de uz casnic prin atribuirea câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală,

defalcând-le în natură a câte 54925 de lei fiecăruia, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 31 octombrie 2018 Valentina Pcela a depus cerere cu privire la modificarea pretențiilor, prin care a solicitat partajarea bunului imobil în litigiu prin vânzarea acestuia la licitație, cu distribuirea sumei obținute între ei a câte ½ fiecăruia, partajarea averii de uz casnic prin atribuirea câte ½ cotă-parte ideală, defalcând-le în natură a câte 54925 de lei fiecăruia, precum și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 85-86, 114-117).

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Edgar Beșliu, a fost dispusă partajarea apartamentului nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxxx, nr. cadastral xxxxxx, atribuindu-se lui Edgar Beșliu întreg bunul imobil, iar Valentinei Pcela, sulta în mărime de 116487 de lei și a fost încasat de la Valentina Pcela în beneficiul lui Edgar Beșliu cheltuielile de judecată în mărime de 3494,61 de lei. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Pcela împotriva lui Edgar Beșliu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți prin vânzare la licitație, împărțirea în natură a bunurilor de uz casnic și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 22 august 2019 a Curții de Apel Bălți, corectată prin încheierea din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Valentina Pcela, a fost casată integral hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Edgar Beșliu, a fost respinsă, iar acțiunea depusă de Valentina Pcela, a fost admisă parțial. Astfel, a fost dispus ca împărțirea bunului imobil, apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxxx, nr. cadastral xxxxx, să fie efectuată prin vânzarea acestuia la licitație cu distribuirea prețului către Beșliu Edgar și Valentina Pcela a câte ½ parte din prețul de vânzare fiecăruia, iar automobilul de model „Peugeot Boxer”, n/î xxxxx, caroserie xxxxx cu costul de 60000 lei, a fost atribuit în proprietate lui Edgar Beșliu cu încasarea din contul lui Edgar Beșliu în beneficiul Valentinei Pcela a ½ din costul lui, ce constituie suma de 30000 de lei. Totodată, pretențiile Valentinei Pcela (Beșliu) privind partajarea bunurilor de uz casnic în valoare totală de 49850 lei, au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La 19 noiembrie 2019 Edgar Beșliu, a depus prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din din 22 august 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs, recurentul Edgar Beșliu a indicat că odată ce intimata Valentina Pcela pe parcursul examinării cauzei în prima instanța și-a concretizat pretențiile și anume a solicitat partajarea bunului imobil în litigiu prin vânzare la licitație, ultima și-a pierdut interesul față de acest bun imobil.

Recurentul a relevat că din acțiunile Valentinei Pcela rezultă că aceasta este de acord cu suma echivalentă a ½ cotă-parte din apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxx, respectiv pentru a nu fi lezat dreptul intimitei a solicitat efectuarea un raport de evaluare pentru a fi stabilită valoarea de piață reală a imobilului în litigiu, și i-a propus achitarea sultei conform raportului de evaluare nr. 2465.

Recurentul a relatat că obligațiile de achitare a serviciilor comunale ce decurg din hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central din 17 septembrie 2018 sunt executate doar de el, iar Valentina Plecla continuă să acumuleze datorii și nu manifestă nici un interes față de apartamentul în litigiu.

Recurentul a invocat că concluzia instanței de apel precum că pornind de la afirmațiile ambelor părți privind lipsa posibilității partajării în natură a imobilului și faptul că el nu locuiește în acest apartament, este contrară circumstanțelor cauzei și probelor anexate.

Recurentul a precizat că nu dispune de alt spațiu locativ, fapt confirmat prin buletinul de identitate unde este indicat domiciliul mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare și Sfânt 9/A, pe când Valentina Pcela indică că are un alt loc de trai - mun. Chișinău, str. Gheorghiu 30/166.

Recurentul a subliniat că de către instanța de apel au fost denaturate declarațiile reprezentantului cu referire la valoarea automobilului în litigiu, or ultimul nu a recunoscut valoarea acestuia de 60000 de lei, iar Valentina Pcela contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a confirmat prețul dat prin care probe pertinente, utile și concludente.

Recurentul a punctat că instanța de apel a examinat o cerință neclară și nedeterminată, or în acțiune este indicat partajarea automobilului de model „Peugeot Boxer”, n/î xxxxx (xxxxx). De altfel, prin adeverința eliberată de ÎS „Registru”, la 12 aprilie 2017, se confirmă că deține două automobile de același model, însă care se diferențiază prin numărul caroseriei și numărul de înregistrare.

Recurentul a notat că instanța de apel a neglijat contractul de vânzare- cumpărare, din care rezultă cert că automobilul de model „Peugeot Boxer”, a fost vândut la prețul de 10000 de lei, precum și decizia din 13 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, în cauza Anna Avramova împotriva lui Piotr Avramov cu privire la partajul proprietății comune în devălmășie.

La 04 decembrie 2019 în adresa intimatei Valentina Pcela a fost expediată copia recursului declarat de Edgar Beșliu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 210). Însă, intimata Valentina Pcela nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a considerat recursul declarat de Edgar Beșliu admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 15 mai 2017 Edgar Beșliu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Pcela, solicitând partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți și încasarea cheltuielilor de judecată, iar la 25 mai 2017 Valentina Pcela a depus cerere împotriva lui Beșliu Edgar, care a fost concretizată ulterior prin cererea din 31 octombrie 2018 și a solicitat partajarea bunului imobil în litigiu prin vânzarea acestuia la licitație, cu distribuirea sumei obținute între ei a câte ½ fiecareia, partajarea averii de uz casnic prin atribuirea câte ½ cotă-parte ideală, defalcând-le în natură a câte 54925 de lei fiecareia, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii depuse de Edgar Beșliu. Astfel, a fost dispusă partajarea apartamentului nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. cadastral xxxxx, atribuindu-se lui Edgar Beșliu întreg bunul imobil, iar Valentinei Pcela, sulta în mărime de 116487 de lei și a fost încasat de la Valentina Pcela în beneficiul lui Edgar Beșliu cheltuielile de judecată în mărime de 3494,61 de lei. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată chemare în judecată depusă de Valentina Pcela împotriva lui Edgar Beșliu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți prin vânzare la licitație, împărțirea în natură a bunurilor de uz casnic și încasarea cheltuielilor de judecată.

Judecând apelul declarat de Valentina Pcela, instanța de apel, prin decizia din 22 august 2019 a Curții de Apel Bălți, corectată prin încheierea din 26 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a admis apelul declarat de Valentina Pcela, a casat integral hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Edgar Beșliu, a fost respinsă, iar acțiunea depusă de Valentina Pcela, a fost admisă parțial. Astfel, a fost dispus ca împărțirea bunului imobil, apartamentul nr. xxxxx, situat în mun. xxxxx, str. xxxxx, nr. cadastral xxxxx, să fie efectuată prin vânzarea acestuia la licitație cu distribuirea prețului către Beșliu Edgar și Valentina Pcela a câte ½ parte din prețul de vânzare fiecareia, iar automobilul de model „Peugeot Boxer”, n/î xxxx, caroserie xxxxx cu costul de 60000 lei, a fost atribuit în proprietate lui Edgar Beșliu cu încasarea din contul lui Edgar Beșliu în beneficiul Valentinei Pcela a ½ din costul lui, ce constituie suma de 30000 de lei. Totodată, pretențiile Valentinei Pcela (Beșliu) privind partajarea bunurilor de uz casnic în valoare totală de 49850 lei, au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate de părți.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-

se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Iar, potrivit art. 373 alin. (1-5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi legale, instanța de apel în susținerea concluziei de admitere a acțiunii depuse de Valentina Pcela a reținut prevederile art. 361, 373 Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019) și art. art. 19, 20, 25, 26 Codul familiei și a menționat că vânzarea la licitație cu dispunerea partajării sumelor din realizarea apartamentului va fi cea mai eficientă și echitabilă metodă de partajare a apartamentului în litigiu.

Totodată, instanța de apel a menționat că vânzarea la licitație nu va lipsi nici una din părți de posibilitatea de a participa la licitație și a procura acest bun imobil în proprietate.

La caz, se menționează că, ajungând la o altfel de concluzie, instanța de apel nu a ținut cont de argumentele părților în litigiu și nu a dat o apreciere adecvată raportului de evaluare nr. 2465 din 20 noiembrie 2018.

Potrivit art. 19 alin. (1) Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Conform art. 20 alin. (3) Codul familiei, sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

În conformitate cu art. 25 alin. (1) Codul familie, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atît în timpul căsătoriei, cît și după desfacerea ei, la cererea oricăruia dintre soți.

Art. 344 alin. (1) Codul civil, prevede că proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

Potrivit art. 346 alin. (1) Codul civil, fiecare coproprietar este proprietarul exclusiv al unei cote-părți ideale din bunul comun. Cotele-părți sînt prezumate a fi egale pînă la probă contrară. Dacă bunul a fost dobândit printr-un act juridic, nu se va putea face probă contrară decât prin înscrisuri.

În accepțiunea art. 345 alin. (1) Codul civil, proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie).

Conform art. 357 alin. (1) și (3) Cod civil, încetarea proprietății comune pe cote-părți prin împărțire poate fi cerută oricând dacă legea, contractul sau hotărârea judecătorească nu prevede altfel. Împărțirea poate fi făcută prin înțelegere a părților sau prin hotărâre judecătorească.

Într-adevăr, potrivit art. 361 alin. (1) și (2) lit. a) și b) Codul civil, împărțirea bunului proprietate comună pe cote-părți se face în natură, proporțional cotei-părți a fiecărui coproprietar. Dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este indivizibil ori nu este partajabil în natură, împărțirea se face prin:

a) atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui ori a mai multor coproprietari, la cererea lor;

b) vânzarea bunului în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînțelegere, la licitație și distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

În interpretarea corectă a lit. a) alin. (1) art. 361 Cod civil, instanța de recurs relevă că, dreptul de proprietate pe cote-părți poate înceta prin atribuire întregului bun unui proprietar cu compensarea celuilalt cu o sultă bănească corespunzătoare cotei părți pe care o deține, dar această prevedere stabilește și o condiție - "la cerere". Prin sintagma "la cerere" se înțelege cererea coproprietarului căruia urmează să-i fie atribuită sulta bănească.

Totodată, legiuitorul a prevăzut și o altă posibilitate de împărțire a bunului indivizibil sau a bunului care nu este comod partajabil prin vânzarea bunului. Însă, în cazul în care coproprietarii nu pot stabili modul de vânzare a bunului imobil, acesta va fi vândut la licitație. Iar, prețul obținut va fi distribuit între coproprietari ținându-se cont de mărimea cotelor-părți.

În speță, se constată că instanța de apel a examinat superficial cauza și nu a constatat cu certitudine dacă Valentina Pcela este sau nu dezacord cu sulta oferită de intimatul Edgar Beșliu conform raportului de evaluare nr. 2465 din 20 noiembrie 2018 (f.d. 160), or după cum rezultă din apelul acesteia, motivul principal de contestare a hotărârii primei instanțe se datorează faptului că $\frac{1}{2}$ cotă-parte din imobilul supus partajării nu corespunde cu valoarea stabilită prin raportul de evaluare nr. 2465 din 20 noiembrie 2018 (f.d. 142).

În atare circumstanțe, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv, concluzionând în linii generale că vânzarea la licitație cu dispunerea partajării sumelor din realizarea apartamentului va fi cea mai eficientă și echitabilă metodă de partajare a apartamentului din litigiu.

Mai mult ca atât, prin prisma rolului diriguitor al instanței judecătorești în proces consfințit în art. 9 Cod de procedură civilă, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces, și să verifice opțiunea Valentinei Pcela de acceptare sau refuz a sultei stabilite conform raportului de evaluare nr. 2465 din 20 noiembrie 2018, or, în caz contrar prin dispunerea vânzării la licitație a bunului imobil în litigiu va fi afectat dreptul de proprietate a părților litigante.

Astfel fiind, se constată a fi prematură concluzia instanței de apel că vânzarea la licitație cu dispunerea partajării sumelor din realizarea apartamentului în litigiu va fi cea mai eficientă și echitabilă metodă de partajare a averii, or din actele și lucrările dosarului rezultă o altă opțiune de care au dorit să beneficieze părțile litigante.

De altfel, Colegiul reține că intimatului Edgar Beșliu a invocat că apartamentul în litigiu este unica sa locuință, iar instanța de apel învederat că conform declarațiilor reprezentantului intimatului, ultimul nu locuiește în acest imobil.

Sub aspectul dat, instanța de recurs atestă o discordanță dintre concluzia instanței de apel și materialul probator anexat la dosar, fapt ce denotă că o asemenea soluție, nu poate fi reținută de către instanța de recurs, aceasta fiind în imposibilitate de a verifica

legalitatea deciziei contestate, care a fost emisă fără cercetarea completă a probelor anexate la dosar.

De altfel, este lipsită de suport factologic și concluzia instanței de apel că vânzarea la licitație nu va lipsi nici una din părți de posibilitatea de a participa la licitație și a procura acest bun imobil în proprietate, or prin vânzarea la licitație părțile litigante nu vor beneficia de dreptul de preemțiune, cu atât mai mult că motivul principal în exercitarea căii de atac - apelul de către Valentina Pcela a fost că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că ½ cotă-parte din imobilul supus partajării nu corespunde cu valoarea stabilită prin raportul de evaluare nr. 2465 din 20 noiembrie 2018.

Pe cale de consecință, instanța de recurs învederează că dispunerea vânzării la licitație a bunului imobil supus partajării poate fi dispusă doar dacă coproprietarului căruia i-a fost oferită sulta a refuzat să accepte această opțiune.

Totodată, instanța de apel casând hotărârea primei instanțe și admițând ca întemeiată pretenția Valentine Pcela cu privire la partajarea automobilul de model „Peugeot Boxer”, n/î xxxxx, caroserie xxxxx cu costul de 60000 lei, prin atribuirea acestuia în proprietate lui Edgar Beșliu și încasarea din contul lui Edgar Beșliu în beneficiul Valentinei Pcela a ½ din costul lui, ce constituie suma de 30000 de lei, a omis să-și motive în temeiul căror probe utile, pertinente și concludente a constat că valoarea a ½ din automobilul de model „Peugeot Boxer”, n/î xxxxx, caroserie xxxxx constituie 30000 de lei, or asemenea probe în actele și lucrările dosarului lipsesc.

Aceste omisiuni ale instanței de apel conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil din moment ce argumentele și probele anexate la dosar nu au fost analizate într-un mod efectiv.

În concluzie, partea trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiată de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului. Astfel fiind, este indubitabil că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

În respectivul context, se accentuează că prin neexpunerea de către instanță asupra tuturor argumentelor și probelor invocate, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 09 decembrie 1994).

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că decizia instanței de apel nu se circumscrie exigențelor art. 239 -241 CPC, în condițiile în care nu sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, inclusiv asupra existenței abaterilor de la legalitate.

De aceea, motivarea hotărârii trebuie să fie clară, concisă și concretă în concordanță cu probele și actele de la dosar, ea constituind astfel o garanție pentru părțile din proces în fața eventualului arbitrariu judecătoresc și, de altfel, singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, iar nemotivarea

unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, de natură să justifice casarea cu trimitere spre rejudecare.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Edgar Beșliu.

Se casează integral decizia din 22 august 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Edgar Beșliu împotriva Valentinei Pcela cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți și încasarea cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Pcela împotriva lui Edgar Beșliu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie a foștilor soți prin vânzare la licitație, împărțirea în natură a bunurilor de uz casnic și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu

Nina Vascan